

5 KOŚCIÓŁ ŚW. MAURYCEGO

Ołomuński kościół z początku piętnastego wieku jest charakterystyczny dwoma asymetrycznymi wieżami i wysokim sklepieniem krzyżowym, dzięki czemu należy do unikatnych późnogotyckich budowli na Morawach. Pod koniec szesnastego wieku dobudowano renesansowy grobowiec Edelmanna, bogato zdobiony kamiennymi reliefami.

Podczas późniejszej barokowej przebudowy zostały kościoły w 1745 roku wybudowane organy, które należą do największych w środkowej Europie. Ow slyny instrument muzyczny z warsztatu Michała Englera można usłyszeć w czasie Międzynarodowego Festiwalu Organowego.

Oprócz odwiedzin owego kościoła można zwiedzić jedną z wieży, z której można oglądać uroki Ołomuńca.

6 KOŚCIÓŁ ŚW. MICHAŁA

Wczesnobarokowy kościół św. Michała został zbudowany w miejscu pierwotnego kościoła barokowego wg. projektu Tencally i Martiniego w latach 1676–1702. W dziewiętnastym wieku zostały do frontowej fasady przyłączone posągi Chrystusa i Matki Boskiej z warsztatu Andrzeja Zahnera.

Fascynujące barokowe wnętrza kościoła, które jest jednym z najpiękniejszych w Ołomuńcu, zostało częściowo odnowione w 1897 roku i ostro kontrastuje ze suchym zewnętrzem. Dostępna jest również gotycka dzwonnica, ambic z zestawem obrazów malarza barokowego Ignaca Raaba i podziemna pustelnia ze studzienką.

15

7 KOŚCIÓŁ MARII PANNY ŚNIEŻNEJ

Kościół uniwersytecki, poświęcony w roku 1716, zbudowali ołomuńscy jezuita w latach 1712–1719 w miejscu dawnego kościoła minorytów. Budowla wzorowana jest na rzymskim kościele Il Gesù, bezpośrednim wzorem architekta Michała Józefa Kleina z Nisy był praski małaostroński kościół świętego Mikołaja. Autorem portalu jest kamieniarz Waclaw Tender, posągi na froncie wytworzył David Zürn. Realizację budowy przeprowadził ołomuński architekt Łukasz Kleckel.

8 KOŚCIÓŁ DOMINIKANÓW

Późnogotycką świątynię Niepokalanego Poczęcia NMP, znajdującą się przy dzisiejszej ul. Sokolská, wzniesiono pierwotnie jako część dawnego klasztoru franciszkańskiego na Bělidlech. Klasztor z kościołem zbudowany został z inicjatywy wikariusza generalnego Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych, Jana Kapistrana, w latach 1454–1468. Halę trójnawową przykryto tylko prostym sklepieniem krzyżowym. Uwagę zwraca przede wszystkim dach w kształcie ostrosłupa jak również dekoracja wnętrza z późnogotyckimi malowidłami ściennymi. Kościół został zachowany w stylu gotyckim, ale cały klasztor poddano barokowej przebudowie w 1743 roku. Dziś klasztor należy do zakonu dominikanów.

9 KOŚCIÓŁ ŚW. KATARZYNY

Kościół gotycki św. Katarzyny włącznie z klasztorem dominikanek został założony przed 1257 rokiem, dzisiejsza budowla pochodzi jednak z 2. połowy 14. wieku. Kościół wraz z klasztorem został uszkodzony w ciągu wojny

trzydziestoletniej armią szwedzką. Po pożarze w 1709 roku została barokowo przerobiona. Przebudowa klasztoru została ukończona w latach 1848–1884. Do kościoła przylega zespół budynków byłego klasztoru. W czasie reform Józefa obiekt zyskały urszulanki, do których należał do nadejścia komunistycznego totalizmu. Dziś klasztor jest własnością prywatną.

10 KAPLICA ŚW. JANA SARKANDRA

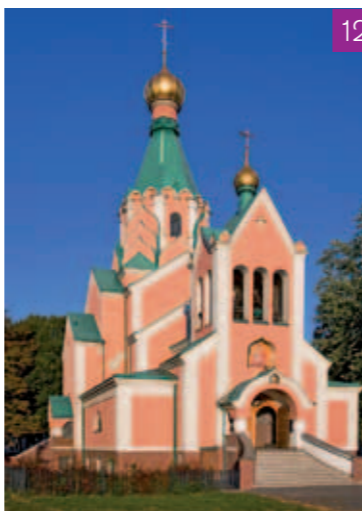
Kaplicę wzniesiono na miejscu dawnego aresztu, w którym w 1620 roku przesłuchiowano i poddawano torturom Jana Sarkandra. W latach 1672–1673 została otwarta kaplica barokowa. W czasie doniosłej przebudowy w latach 1909–1912 została utworzona nowobarokowa kaplica z rzeźbiarskimi dekoracjami rzeźbiarza i architekta Eduarda Sochora. W podziemiu znajduje się pierwotne koło kołowrotu, na którym był torturowany Jan Sarkander.

11 KOŚCIÓŁ KAPUCYNÓW

Kościół pw. Zwiastowania Pańskiego, znajdujący się w południowo-wschodnim rogu Dolnego Rynku, stanowi część zespołu klasztoru zakonu kapucynów. Kościół został zbudowany w latach 1655–1661 przez nieznanego architekta jako prosta jednonawowa budowla z dwoma bocznymi kaplicami i prostokątnym prezbiterium. Nie stety autor projektu jest również nieznanym. Prosta fasada klasztoru z wysoką trójkątną tarczą stanowi wyraźną urbanistyczną dominantę południowej części Dolnego Rynku.

10

12

12 CERKIEW ŚWIĘTEGO GORAZDA

Kościół prawosławny św. Gorazda to symetryczna budowla, która od pierwszego spojrzenia odróżnia się od wszystkich kościołów w Ołomuńcu. Dominuje ośmioboczną wieżą, którą nakryto cebulastym połączonym hełmem z krzyżem. Ów wygląd sygnalizuje, iż źródłem inspiracji była architektura bizantyjska.

Cerkiew została zbudowana w latach 1937–1939 według projektu architekta Vsevolodova Kolmackiego i od 1950 roku należy do ołomuńsko-brnienskiej eparchii. W suterenie znajduje się zastępcza sala modlitw otoczona pomieszczeniami administracyjnymi. Nad wejściem do cerkwi znajduje się olej na blasze przedstawiający św. Gorazda, na ścianie dzwonnicy umieszczono zaś obraz Bogurodzicy. Cerkiew stanowi dzisiaj architektoniczną dominantę wschodniej części obszaru śródmiejskiego.

13 KLASZTOR HRADISKO

Klasztor Hradisko został założony w roku 1078 udzielnym księciem Ottą I. i jego żoną Eufemią Węgierską. Pierwszym osiadłym zakonem byli benedyktyni, następnie w połowie 12. wieku na ich miejscu osadzili się norbertanie. W ciągu wojen husyckich i wojny trzydziestoletniej klasztor został zburzony. Odbudowę zapoczątkowano w 17. wieku. Autorem projektu za wyjątkiem konwentu kościoła był Giovanni Pietro Tencalla, prałatura była prawdopodobnie budowana wg. projektu Domenica Martinelliego. Autorami dekoracji wewnętrznych byli rzeźbiarze i sztukatorzy Baltazar Fontana, Antonin Říká, Jan Hangemiler, Jerzy Antonin Heinz, Machael Mandik, Jak Krzysztof Handle i inni.

Hradisko w 1748 roku odwiedziła cesarzowa Maria Teresa i Franciszek Lotaryński. Po rozwiązaniu klasztoru w 1784 zostało tu otwarte seminarium duchowne, a od 1802 budynek służy jako szpital wojskowy.

14 KAPLICA KOLUMNY TRÓJCY PRZENAJSWIĘTSZEJ

Kaplica, zabudowana do kolumny, pamiątki UNESCO, została dokończona koło roku 1733, jeszcze za życia autora kolumny Waclawa Rendra. Kaplica jest zakończona kopułą z latarnią. Światło przechodzi przez sześć okien i dekoracje tworzy sześć reliefów z motywami z Starego Zakonu. Sam motyw Ukrzyżowania

znajduje się naprzeciwko wejścia do kaplicy, która została poświęcona wraz z kolumną w czasie jej dokończenia w 1754 roku w obecności cesarzowej Marii Teresy.

15 KOŚCIÓŁ ODPUSTOWY NA SVATÉM KOPEČKU

Bazylika barokowa z dwuwieżowym frontem jest znaczącym zabytkiem okolicy Ołomuńca. Do budynku po stronach przylegają skrzydła z attyką niosącą posągi 12 apostołów i dwóch świętych – św. Szebestiana i św. Rocha. Za kościołem się znajduje ambic i kaplica Panny Marii. Jednonawowe wnętrza kościoła, po stronach z kaplicami, jest w środkowej części zasklepiony kopułą. Dekorację wykonywało wiele morawskich i zagranicznych malarzy, rzeźbiarzy i sztukatorów. Jan Krzysztof Handke wyzdobił wnętrza kopuły alegoriami czterech części świata. W jednej z bocznych kaplic znajduje się freska św. Augustyna autorstwa Handkiego, która jest uważana za szczyt jego twórczości. Dalej można tu zobaczyć obraz św. Józefa, Tobiasza Pocka czy obraz na głównym ołtarzu Johanna Spillenberga. Dalej znajdują się tu dzieła Józefa Winterhaldera, Jerzego Antonina i Michaela Zürna. Kościół odpustowy został w maju 1995 awansowany przez papieża Jana Pawła II. Na bazylikę minor.

16 KOŚCIÓŁ ŚW. CYRYLA I METODEDEGO

Kościół św. Cyryla i Metodego w Ołomuńcu-Hejčíně został zbudowany w stylu neoklasycyżnym. Proste zewnątrz jest kontrastem do bogatego wnętrza kościoła. Architektoniczno-urbanistyczny projekt, który włączył kościół do nowo powstającej ołomuńskiej części miasta opracował archi-

13

tekt Ladislav Skřivánek, do którego zwróciła się jedność zakonna w 1925 roku. Własny projekt został opracowany przez architekta Josefa Šálka z Brna. Budowę rozpoczęto 16 września 1929 roku. W roku 1932 budowa została ukończona przez architektów Jindřicha Kyliána i Tomáše Šipku. Wnętrze zostało ozdobione mozaiką Jano Köelera. Organy pochodzą z warsztatu braci Riegerów. W krypcie znajduje się grobowiec arcybiskupa Prečana, który należał do głównych fundatorów kościoła.

17 KOŚCIÓŁ EWANGELICKI

Kościół ewangelicki nad rzeką Morawą, znajdujący się na łącznicy ulicy Husova i Blahoslavova powstał z powodu konfliktów między Czechami i Niemcami z powodu używania „Czerwonego kościoła”. Ewangelicki Kościół Braci Czeskich rozpoczął budowę na początku Pierwszej Wojny Światowej. Kościół z wieloma salami dla szkoły niedzielnej i dla młodzieży został dokończony dopiero w 1920 roku. Wnętrze kościoła było dokończony w latach 1987–88 wg. projektu Bartaka. Dzwon w wieży pochodzi z „Czerwonego kościoła”.

18 CZERWONY KOŚCIÓŁ

Kościół ewangelicki z 55 metrową wieżą i fasadą z czerwonych cegieł jest przez mieszkańców Ołomuńca nazywany „Czerwonym kościołem”. Projekt został wypracowany przez Franca Böhma w 1898 roku a następnie został uproszczony przez niemieckiego architekta Maxa Löwa. Kamień fundacyjny został położony 17 maja 1901 roku a budowa była ukończona rok później. Od 1919 roku kościół był używany przez niemiecki ewangelicki kościół. Po II Wojnie Światowej kościół należał do państwa. Od 1960 r. jest używany przez Ewangelicki Kościół Braci Czeskich, wtedy stał się majątkiem biblioteki naukowej, która wykorzystywała go do magazynowania książek.

19 HUSOVA KONGREGACJA

Husova kongregacja czeskosłowackiego kościoła husyckiego jest trójnawową bazyliką w północno – zachodniej części centrum historycznego. Główna część przeznaczona do modlitw znajduje się na podwyższonym parterze. Dostępna jest poprzez ogromną klatkę schodową z sześcioma słupami z głowicami. Kościół jest zakończony kopułą w kształcie balii z latarnią i wieżyczką. W tylnej części kościoła znajduje się wieża zakończona kielichem, umieszczonym asymetrycznie do kościoła. Pod kościołem znajduje się kolumbarium. Kościół został zbudowany w latach 1924–1926 w stylu neoklasycyżnym przez ołomuńskiego architekta Huberta Austa.

OLOMOUČ

Olomouc

... duchowna metropolia

Ołomuniec – duchowna metropolia

Ołomuniec od czasów najdawniejszych należy do duchownych metropolii. Od 11. wieku był siedzibą obnowionego biskupstwa morawskiego, które w 1777 zostało powiększone na arcybiskupstwo. Siedzibę arcybiskupa w całej środkowej Europie można zobaczyć tylko w Ołomuńcu. Z miastem Ołomuńcem kojarzymy słynne kościelne osobowości jak **na przykład: ołomuński biskup Henryk Zdík, patron Moraw św. Jan Sarkander, św. Pavlina, opiekunka miasta czy papież Jan Paweł II.**

Słychać, że w Ołomuńcu ilość kościołów, kapli i sakralnych obszarów w przeliczeniu na mieszkańca jest najwyższa w Czeskiej Republice. Wiele innych, w dodatku nie zostało dochowanych do dnia dzisiejszego. W ciągu 2. Wojny Światowej została zniszczona ołomuńska synagoga, która znajdowała się na rynku Palacha. Dla upamiętnienia, na budynku Fakultetu Nauk Przyrodniczych została przymocowana tablica pamiątkowa.

W mieście znajduje się również wiele klasztorów. Benedyktynski klasztor na Hradisku jest pierwszym w Ołomuńcu i równocześnie drugim najstarszym na Morawach. Współcześnie w Ołomuńcu są czynne zakony benedyktynów, kapucynów, jezuitów, karmelitów i norbertaninów i wiele żeńskich kongregacji. Do najbardziej atrakcyjnych budynków sakralnych należą kościoły katolickie, ale również ciekawymi są ewangelicki „Czerwony Kościół”, Husowa Kongregacja czy kościół prawosławny św. Gorazda.

Wiadomo Wam, że ...

- patronką miasta jest św. Pavlina, i że na jej cześć odbywa się każdoroczny pochód miastem?
- w gotyckiej katedrze znajdują się **największe organy w Środkowej Europie?**
- kościół św. Wacława ma **drugą najwyższą wieżę kościelną i drugi największy dzwon** w Czechach?
- w pałacu arcybiskupim usiadł na tron **najdłużej panujący europejski władca** Franciszek Józef I. ?

Polecamy

Ołomuńskie dzwony należą do nieodmyślniej części kulturalnego spadku miasta. Kiedyś w Ołomuńcu działało kilka dzwoniarzy. Najstarszym słynnym działającym dzwoniarzem w Ołomuńcu był Hanusz Herbs, autor niedochowanego dzwonu kościoła św. Michała, który był czynny w lch 1420–1440. Godzinowy cymbał znajdujący się w latarni wieży ratuszowej odlał mistrz Jan w 1501 roku.

Z produkcji Olausu Oberga zostały dochowane dwa dzwony z 1732 roku w kościele Najświętszej Panny Marii, na Sv. Kopečku znajdują się dwa z pierwotnych czterech dzwonów dzwoniarza Joachima Grossa. Najobszerniejszy zestaw dzwonów na Morawach znajdował się w kościele św. Wacława. Jego największy dzwon św. Wacław waży 8 ton, więc jest największym dzwonem na Morawach.

W czasie sezonu letniego są otwarte dzwonnice św. Morzycy i św. Michała.

1 PAŁAC ARCYBISKUPI

Pałac arcybiskupi w Ołomuńcu należy do najstarszych zabytków wczesnego baroku na Morawach. Powstał na podstawie projektu włoskich architektów Filiberta Lucheseo i Giovanniego Pietra Tencally w miejscu byłego pałacu renesansowego. Długa elewacja ma bogato członkowany front z trzema portalami. W środkowej dyspozycji podkreśla pałacowy charakter budowli monumentalna klatka schodowa i uroczyste sale. W kaplicy arcybiskupiej zostały dochowane pierwotne ornamenty. Rezydencja biskupa została wiele razy przebudowana, w owej przebudowie wzięto udział wiele słynnych europejskich architektów i artystów. Ostatnia przebudowała odbyła się w roku 1904 za arcybiskupa Franciszka Bauera. W rezydencji, gdzie odbyło się wiele odwiedzin znaczących europejskich panujących, objął cesarski tron w roku 1848 Franciszek Józef I. Pałac można zwiedzać z przewodnikiem, zobaczyć można 7 historycznych pomieszczeń i salę z krótkoterminowymi wystawami.

2 KATEDRA ŚW. WACŁAWA

Dwuwieżowa fasada katedry św. Wacława jest nieodłączną częścią panoramy miasta. Trzecia, południowa wieża o wysokości 100,65m, jest najwyższą wieżą kościelną na Morawach. Trójnawowa budowla w typie halowym mieści się w obrębie pierwotnego średniowiecznego układu. Pierwotną romańską bazylikę, budowaną od początku dwunastego wieku księciem Świętopelkiem, wyświęcił w 1131 roku Henryk Zdík. Po kilku pożarach

w ciągu 13. i 14. wieku została przebudowana w stylu gotyckim. W południowej części kościoła została dobudowana renesansowa kaplica św. Stanisława. Prezbiterium pochodzi z 17. wieku. W wyniku radykalnej przebudowy po pożarze w 1265 roku kościół uzyskał swój gotycki wygląd. Pod prezbiterium położona jest dwupiętrowa: „górną” krypta służy do wystaw, „dolnej” można zobaczyć trumny ołomuńskich biskupów. Na neogotyckim ołtarzu stoi relikwiarz z ostatkami św. Jana Sarkandra, kanonizowanego przez papieża Jana Pawła II. w Ołomuńcu w 1995 roku. W latach 1883–1891 została katedra przebudowana wg. projektu Gustawa Meretty. Katedralne organy należą do najlepszych instrumentów w Czechach.

3 KAPLICA ŚW. ANNY

Jednonawowa kaplica św. Anny znajduje się bezpośrednio przy katedry św. Wacława. Rdzeń tworzy wczesnogotycka budowla, pierwotnie poświęcona św. Janu Chrzcicielowi. Kaplicę pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela wzniesiono później jako część Pałacu Biskupiego. Pierwotna kaplica została w latach 1306–1349 przebudowana dla przechowywania cennej relikwii – ręki św. Anny. Od drugiej połowy 17. wieku odbywały się w niej wybory nowych biskupów i arcybiskupów ołomuńskich. W 1617 roku zakończono jej przebudowę w stylu manieryzmu. Podczas jej przebudowy w 19. wieku fasada katedry została skrócona o całą południową część.

4 KAPLICA ŚW. BARBARY

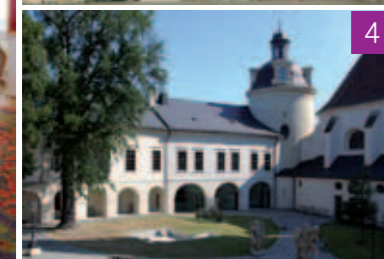
Okrągła wieża z kaplicą św. Barbary znajduje się na miejscu strategicznym byłego Zamku ołomuńskiego. W 12. wieku została zbudowana jako romańska mieszkalna wieża. Na przełomie 12 i 13 wieku była częścią Nového hrádka, siedziby margrabiego. W 15 i 16 wieku zostały dobudowane schody i nowe okna na północnej i południowej stronie. W roku 1535 została częścią dziekanatu kapitulnego. W 18. wieku zostały dobudowane 3 piętra. W najwyższym piętrze powstała prywatna prałacka kaplica św. Barbary. W średniowieczu miała wieża stożkowy dach, w baroku była zastąpiona kopułą z latarnią. Na czubku latarni znajduje się poślony blaszany posążek św. Barbary. Romańska okrągła wieża z kapliczką św. Barbary została udostępniona publicznie w 2006 roku i należy do ekspozycji Muzeum Archidiecezjalnego.

5

4

2

OŁOMUŃSKIE KOŚCIOŁY Z PRZEWODNIKIEM

Wszystkie najbardziej znaczące kościoły i kaplice są otwarte codziennie od godziny 9.00 do 17.00. Jest zapewniony przewodnik. W czasie mszy i koncertów nie można prowadzić turystów.

WYBRANE PIELGRZYMKI NA SV. KOPEČEK

Święto Nawiedzenia Panny Marii
Svatokopecké gody
Święto Wniebowzięcia Panny Marii
Odpustowe święto
Odpust Macierzy „svatokopecké“
Cygańska pielgrzymka

PROPOZYCJE Z KALENDARZA IMPREZ

marzec – kwiecień Musica Religiosa
czerwiec Noc kościołów
Święto miasta – pochód ku czci św. Pavliny
wrzesień – październik Jesienny festival muzyki sakralnej
Festival Muzyki Barokowej

CENTRUM INFORMACYJNE W OŁOMUŃCU

Rynek Górny – arkady ratuszu
tel. : +420 585 513 385, +420 585 513 392
Otwarte codziennie 9:00–19:00
e-mail: infocentrum@olomouc.eu
www.facebook.com/informacni.centrum.olomouc
www.tourism.olomouc.eu

dostępna wieża | dzwonnica

przewodnik w czasie sezonu

zniżka dla posiadaczy Olomouc region Card
www.olomoucregioncard.cz

Wydruk miasto statutarne Ołomuniec, 2011
Foto: archiwum miasta